

Azerbaidžāna – Latvija: kultūrvēsturisks dialogs

Zinātnes Vēstnesis, 2009, 9.marts

Par godu Azerbaidžānas Republikas un Latvijas Republikas diplomātisko attiecību nodibināšanas 15. gadadienai (1994) Latvijas Akadēmiskā bibliotēka sadarbībā ar Azerbaidžānas Republikas vēstniecību Latvijā un Latvijas Azerbaidžāņu kultūras centru "Odžag" sagatavoja izstādi "Azerbaidžāna – Latvija: kultūrvēsturisks dialogs". Izstāde bagātīga, tajā ir vairāk nekā 300 eksponātu. Vienlaikus atklāja mākslinieces Anitras Bērziņas gleznu izstādi "Labirinti" un atvēra Romāna Alijeva grāmatu "Azerbaidžānas vēstures līkumainie ceļi".

Pasākums notika 2009. gada 20. februārī Latvijas Akadēmiskajā bibliotēkā, Lielvārdes ielā 24, tajā piedalījās Azerbaidžānas Republikas vēstnieks Latvijā Tofiks Zulfugarovs, Latvijas Akadēmiskās bibliotēkas direktore *Dr. philol.h.c.* Venta Kocere, Latvijas Azerbaidžāņu biedrību pārstāvji, diplomāti, politiķi, uzņēmēji, zinātnieki un kultūras darbinieki.

Kaut arī Latvija reiz atradusies *Dzintara ceļā*, bet savukārt Azerbaidžānas vārds saistās ar seno *Zīda ceļu*, abu teritoriāli attālināto valstu starpā ir daudz saskares punktu, kas attīstījušies un pilnveidojušies gadsimtu gaitā. Izstāde sniedz ieskatu Azerbaidžānas savdabīgajā literatūrā, kultūrā, mākslā, zinātnē, vēsturē, mūsdienu sasniegumos un kontaktos.

Divdesmitā gadsimta sākumā ar Azerbaidžāņu saistītas daudzu izcilu latviešu kultūras un mākslas darbinieku dzīves – ilgus gadus tur darbojās rakstnieks Ernests Birznieks-Upītis, rakstīja un gleznoja Jānis Jaunsudrabiņš, dzīvoja rakstnieki Pāvils Rozītis, Sudrabu Edžus, Jānis Vainovskis un Augusts Bērce, vairākus mēnešus ciemojās Andrejs Upīts, vietējā Latviešu biedrībā darbojās vēlāk izcilais diplomāts Antons Balodis, austrumu motīvus Baku ielās tvēra gleznotājs Jāzeps Grosvalds, un Baku operā diriģēja Jāzeps Mediņš.

Šodien Latvija uztur aktīvu dialogu ar Azerbaidžāņu abu valstu vadītāju, ekspertu, kultūras un sabiedrisko darbinieku tikšanās un konsultāciju līmenī.

2008. gada 10. un 11. jūnijā Baku notika starptautisks forums "Paplašinot sievietes lomu starpkultūru dialogā". Pieņemot Azerbaidžānas Republikas prezidenta Ilhama Alijeva kundzes, Heidara Alijeva fonda prezidentes Mehribanas Alijevas ielūgumu, tajā piedalījās Latvijas Valsts prezidenta Valda Zatlera kundze Lilita Zatlere, un ar Azerbaidžānas Republikas Ārlietu ministrijas ielūgumu – Latvijas Akadēmiskās bibliotēkas direktore Venta Kocere.

Forumu rīkoja H. Alijeva fonds, Apvienoto Nāciju Izglītības, zinātnes un kultūras organizācija (UNESCO) un Islama Izglītības, zinātnes un kultūras organizācija (ISESCO), pulcinot vairāk nekā 350 dalībnieku no dažādiem kontinentiem un valstīm. Dalībnieku vidū bija arī Polijas Republikas prezidenta kundze Marija Kačinska, Dienvidāfrikas Republikas prezidenta kundze Zanele Mbeki, Angolas prezidenta kundze Ana Paula Duš Santuša, Turcijas premjerministra kundze Emine Erdogana, Argentīnas viceprezidenta kundze Marta Kristīna Čerutti, Teksasas pavalsts gubernatora (ASV) kundze Anita Perri.

Tikšanās atšķīrās ar interesanto un savdabīgo tematisko ievirzi. Tika diskutēts par to, kā padarīt pasauli labāku, iesaistot šajā grūtajā darbā sievietes. Austrumu kultūrai raksturīgi, ka sieviete vienmēr ir bijusi uzklusītāja un dialoga piekritēja. Tur, kur ir sieviete, ir mīlestība un cieņa, sirsnība, tur nav vietas naidam un konfliktam. Izskanēja doma, ka uz starpkultūru un starpcivilizāciju dialoga problēmām jāskatās sievietes acīm, un sievietes potenciālam ir liela nozīme šī dialoga attīstībā.

Notika daudz interesantu debašu, foruma dalībnieki pieskārās aktuālām tēmām – par daudzveidību un toleranci, arī raugoties uz pasauli caur dažādu reliģiju prizmu. Forums sniedza plašas iespējas Austrumu un Rietumu sakaru un sadarbības nostiprināšanā. Ar augsto kultūras līmeni un cieņas pilno attieksmi rādot labu paraugu. Izstāde Lielvārdes ielā 24 būs skatāma līdz 2009. gada 20. aprīlim.

Inta Šmitiņa